

*Uunga siunnersuut: Gassileriviit, gassinut atortut aamma akuersissuteqarnissamut
piumasaqaatit pillugit Inatsisartut inatsisaat xx, yy 2015-imeersoq*
(Saqq. Pinngortitamut, Avatangiisinut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoq)

pillugu

Sanaartornermut ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA.

Siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut tunniunneqartoq.

Suliarineqarnerani Ataatsimiititaliaq ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut, Siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Tillie Martinussen, Demokraatit, Siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Jens-Erik Kirkegaard, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Kalistat Lund, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Ane Hansen, Inuit Ataqtigiit

UPA 2015-imi ull. 17. marts 2015 siullermeereernerani siunnersuut Ataatsimiititaliap misissorpaa.

Siunnersuutip imaa aamma siunertaa

Inatsisissatut siunnersuummi gassilerivinnut atatillugu inuit inuiaqatigiillu pigisaasa nalillit isumannaallisaanikkut peqqissutsikkullu ulorianartorsiorfiusunut ilaatigut gassileriviit atortuisa sananeqarsimasut pitaassusiinik qaffaanikkut illersorneqarnissaasa siuarsarneqarnissaa siunertarineqarpoq.

Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Siunnersuut partiinit tamanit tapersorneqarpoq. Atortuutit gassitortut umiarsuarni atorneqartartut pillugit apeqqutuliisoqarpoq, kiisalu illuaqqani, illuaqqani aasarsiortarfinni sukisaarsartarfinnilu gassinik atortuutit atorneqarnerat pillugu apeqquteqartoqarluni. Inatsit sooq tamakkununnga atuutinnginnersoq pillugu Pinngortitamut, Avatangiisunut Inatsisinillu

Atuutsitsinermut Naalakkersuisoq nassuiaateqarpoq, nassuiaatilli itisilerneqarnissaat soqutigineqarmat inatsisissatut siunnersuut Ataatsimiititaliamut innersuunneqarpoq.

Tusarniaanermi akissutit

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa uku tusarniaanermi akissuteqaqqullugit kaammattorneqarsimasut: Naalakkersuisoqarfiit tamarmik, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat (GA), NUSUKA, SIK, KANUKOKA aamma Kalaallit Nunaanni Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik.

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa tusarniaanermi piffissarititaasoq tassaasimasoq 2014-imi juunip 16-ianiit juulip 18-iata tungaanut. Ataatsimiititaliaq tunngaviatigut isumaqarpoq tusarniaanermi piffissarititaasoq sapaatip akunnerinik sisamanik sivissuseqartoq naammattuusoq, kisiannili tusarniaanermi piffissarititaasoq aasami sulinnigiffeqarnerup nalaani sapaatip akunnerinik arlalinnik sivissuseqartoq eqqarsaatigissagaanni, soqutigisaqartut tamarmik aamma tusarniaaffigisassatut naleqquttut tusarniaanermut naammattumik piffissaqartinneqartarnissaat, aamma *piviusorsiortumik* taama periarfissinneqarnissaat Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut kaammattuutigerusuppaa.

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa, GA-p tusarniaanermi akissutaani allasimasoq, “Inatsit piginnaatitsiviusoq taama annertutigisoq atorneqassappat, aalajangersakkat piginnaatitsiviusut immersorlugit suliap ingerlaqqinnerani inuussutissarsiornermik ingerlataqartut akuutinneqartariaqarput. Tassalu nalunaarusiassanut maleruagassiassanullu allanut.”

Apeqqutit

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnerminut atugassaminik siullermeerinermi apeqqutinut Pinngortitamut, Avatangiisinut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisumit allaganngorlugit akissutinik tigusaqarpoq.

“Inersuarmi oqallinnerup kinguneraa apeqqutinik pingasunik saqqummersoqarnera, tassanilu pissutissaqalerpunga inersuarmi immikkoortumik sularinninnermut akissuteqaatinik ilassuteqarnissara.

Umiarsuarni angallatinilu aalisariutini gassiisiviit inatsisissatut siunnersuummit ilaatinneqarpat?

Tamatumunnga nalunaarutigisinnava, umiarsuarni gassiisiviit inatsisissatut siunnersuummit ilaatinneqanngimmata, umiartornerlu pillugu inatsisiliornermit aqunneqarlutik.

Nunaannarmi illuaqqani piniariartarfinni sunngiffimmilu illuaqqani gassiisiviit inatsisissatut siunnersuummit ilaatinneqarpat?

Illuaqqami sunngiffimmi gassiisiviit inatsisissatut siunnersuummut ilaatinneqassanersut apeqqutaavoq, gassinut atortulersuutit qanoq ittut illuaqqami pilersissallugit pilersaarutigineqarnersut.

- Gassiisivinnik aalaakkaasunik ruujorilersukkanik katersornertalinnillu sanasoqassappat aallaavittut gassiisivik inatsisissatut siunnersuummut ilaatinneqassaaq taamaattumillu inummik akuersissummik pigisaqartumik sananeqartariaqarluni. Aalaakkaasumut gassiisivimmu assersuut unaasinnaavoq, gassip puuat puiaasaq illuaqqap silataaniippat kissarsuummullu gassinut aqqu ruujori atorlugu atassuserneqarsimalluni.
- Paarlattuanik kissarsuut gassitortoq pineqarsimappat, saneqarsimasoq gassip puuanit puiaasamit gassip aqquitalerlugu (slangilerlugu) sanaaq, ilisimavimmilu qanittumi inissisinneqarsimalluni, taava aallaavittut atortoq inatsisissatut siunnersuummit ilaatinneqassanngilaq. Tassani inuinnaalluunniit namminneq ikkussuineq suliarisinnaavaat.

Pineqartuni marluusuni atuuppoq, atortussat (gassinut slangit aamma gassit aqquaat il.il.) gassiisivinnut atugassanngorlugit akuerisanik atortunik sanaasimanissaat.

Inatsisissatut siunnersuutip kapitalia 8 sumik imaqarpa allaffissornikkut akiliisitsisinnanermut tunngatillugu?

Inatsisissatut siunnersuummi allaffissornikkut akiliisitsisinnanermut periarfissartaa aamma inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasunik oqaaseqaatini allaaserineqarsimavoq.

Inatsisissatut siunnersuut Kalaallit Nunaanni Innaallagiaqarnikkut Oqartussaasumut periarfissiivoq allaffissornikkut akiliisitsissummik tunniussisinnanermut. Akiliisitsissutissami qitiusuusoq unaavoq, akiligassamik pissarsisup pisumut pisuulluni nassuerutigippagu, taava inuup akiligassaq akiliinnartussaavaa. Taamatut pisoqarpat suliaq eqqartuussivimmu apuunneqassanngilaq.

Allaffissornikkut akiliisitsissummik pissarsisoq suliami isumaqataanngippat pisuuninilu nassuerutigisinnanagu, pissarsisumit akiliisitsisup akilernissaa akilinnngitsuuginnarsinnaavaa, tamatuma kingorna Innaallagiaqarnikkut Oqartussaasup suliaq politiinut suliaassanngortillugu nassuteqqissavaa.

Allaffissornikkut akiliisitsissummit siunertarineqartoq unaavoq qulakkiissallugu, inatsisunik unioqquutitsinerit sukkasuumik iliuuseqarfigneqartarnissaat, tamatumani siunertarineqarluni gassinut tunngasup tungaatigut pimoorusaasumik eqqartuussivikkut suliarineqarnissaata siuarsarneqarnissaa.”

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnera

Pineqartoq pillugu inatsiseqarneq ullutsinnut kiisami naleqqussarneqarmat Ataatsimiititaliap iluarisimaarppaa, taamaalilluni Grønlands Tekniske Organisation-imit (GTO-mit) periuuserisartakkat inatsisitigut tunngaveqarluni ullutsinnut naleqqussarneqarsinnaammata.

Ataatsimiititaliattaq ajunngitsutut isigaa, illuni illuaqqanilu atortuutit gassitortut inatsisiliornikkut imaaliillaannaq ilanngunneqarsimannginnerat, atortuutimmi

akuersissuteqarfiusut utaqqiisaasumik ikkussukkat "aalajangersimanngitsumillu" ikkussukkat ilaatinneqanngimmata.

Ataatsimiititaliaq isumaqarportaaq, pineqartumi umiarsuarni atortuutitut inatsiseqarneq taakku pillugit immikkut inatsiseqarnikkut isumagineqareersut.

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa pineqartumi malittarisassiorsinnaanermik aalajangersaasinnaanermut piginnaatitsineq maanna inatsisitigoortumik inissinneqartoq, periuserineqartartunillu ilisimariikkanik ingerlatitseqqiffiusoq, tamannalu pitsaasutut isigineqarpoq. Tassunga atatillugu malugineqarportaaq, gassi pillugu najoqqutassiaasussat nunat tamalaat malittarisassaannik tunngaveqartussaasut, pingaaruteqartuusorlu Kalaallit Nunaata taamatut ineriartuq malinnaaffigippagu.

Sinaakutissatut matumuuna tunniunneqartut naapertorlugit malittarisassat sukumiisut suliniutiginnissaannut inuussutissarsiortut aamma peqataasinnaasut allat naleqquttut akuutinneqarumaarnissaat Sanaartornermut ataatsimiititaliattaq tunngavissatut isigaa.

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut sunniutissai

Siunnersuutip piviusunnagortinnerani aningaasaqarnikkut sunniutaasussat siunnersuummut nassuiaatini nalinginnaasuni takuneqarsinnaapput. Misissuinermit nakkutilliinermullu aningaasartuutit maanna Kalaallit Nunaanni Innaallagisserinermit Oqartussaasunut aningaasalliissutinit matussuserneqarsinnaassasut tamatumani naatsorsuutigineqarpoq.

Oqaatigineqarportaaq sulisorisat piginnaasaasa qaffassarneqarsinnaanerannut atatillugu piunasaqaatit nutaat pillugit ingerlatsivinnut sunnigaasussanut ataasiartamik akissaajaateqartoqarnissaa naatsorsuutigineqarsinnaasoq, tamannalu sulisorisat pillugit aningaasaliinertut isigisariaqartoq. Ilinniaqqinnissamut ilinniakkanillu ingerlatitseqqissinnaanermut periarfissaq tamanna piginnaasat qaffannerinik kinguneqassasoq, tamatumalu malitsigisaanik suliat naammassisat pillugit teknikkikkut ajornartorsiutit annikillisinneqarsinnaassasut, taamaalillunilu ileqqaarnermik kinguneqassasoq Naalakkersuisumit naatsorsuutigineqarpoq.

Taamaalilluni siunnersuummut nassuiaatini nalinginnaasuni taaneqarpoq siunnersuutip akuerineqarnerani pisortanut aningaasatigut sunniutissaqanngitsaq, kiisalu inuussutissarsiortunut aningaasatigut sunniutissat killeqassasut. Saqqummiunneqartut tunngavigalugit allatut naliliinissamut Ataatsimiititaliaq pissutissaqanngilaq. Taamaalilluni Naalakkersuisut tamanna apeqquut sukumiisumik misissorsimagaat Ataatsimiititaliap tatigaa, aningaasatigullu sunniutaasinnaasut allat pilersinnaassanngitsut. Siunnersuulli naatsorsuutiginnngisamit pisortat aningaasiviinut amerlanerusunik aningaasartuutunik kinguneqassagaluarpat, aningaasartuutit tamakku aningaasaliissutaareersunit

akilerneqartussaassapput, taamaattoqassappallu suliniutinik allanik annikilliliinermik kinguneqartussaassaaq.

Ataatsimiititaliap inassutai

Ataatsimiititaliaq isumaqatigiittoq siunnersuut taama isikkoqartillugu akuerineqassasq inassuteqarpoq.

Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni Ataatsimiititaliap siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Anders Olsen, Siulittaasoq

Tillie Martinussen

Jens-Erik Kirkegaard

Kalistat Lund

Ane Hansen